

Draaiboek AC

SGBO demo Eindhoven

- **Een statische demonstratie stadhuisplein te Eindhoven**

Versie	Nr	: 1
	Door	: TCB eb Taakcdt
		:
	Datum	: 06 juni 2020

Inhoudsopgave

- Een statische demonstratie stadhuisplein te Eindhoven	1
Inhoudsopgave	2
Inleiding	3
1. Toestand	4
1.1 Situatie	4
2. Opdracht	5
2.1 Opdracht aan het SGBO	5
3. Uitvoering	6
3.1 Operationele uitvoering	6
3.2 Beleidsuitgangspunten	6
3.3 Tolerantiegrenzen	8
3.4 Bejegeningsprofiel	9
3.5 Taken en verantwoordelijkheden AC	11
3.6 Taken en verantwoordelijkheden commando's	11
3.7 Bevoegd gezag	11

Inleiding

Naar aanleiding van de aanvraag voor een demonstratie van 'Solidarity Protest Against Black Violence / We are one' waaronder Black Lives Matter (BLM) voor zaterdag 6 juni 2020, is er een SGBO opgestart in de eenheid Oost-Brabant. Dit had mede te maken met het verloop van eerdere demonstraties in o.a. Amsterdam en Rotterdam, de politieke en maatschappelijke impact en de internationale uitstraling.

De kernboodschap van het protest is: een steunbetuiging aan demonstranten in de VS naar aanleiding van het overlijden van George Floyd ten gevolge van uitgeoefend geweld door de politie. Tevens vragen zij aandacht voor (institutioneel) racisme.

Context:

De demonstratie vindt plaats terwijl maatregelen in het kader van bestrijding van de Covid-19 pandemie van kracht zijn. Tevens is de politie 'zelf' onderwerp van het protest.

1.Toestand

1.1 Situatie

Door bovengenoemde partijen is een aanvraag gedaan ten behoeve van een demonstratie op het 18 Septemberplein te Eindhoven op zaterdag 6 juni 2020. De demonstratie vindt plaats van 17.00 uur tot 18.30 uur. Het betreft een statische demonstratie waarbij het aantal deelnemers is gelimiteerd tot 750 personen.

In overleg met de organisatie is besloten dat de demonstratie gaat plaatsvinden op het Stadhuisplein te Eindhoven. De organisatie schat het aantal deelnemers op circa 200 personen. 5.1-2-cd

Tijdens deze demonstratie blijven de maatregelen in het kader van de bestrijding van Covid-19 van kracht. Concreet betekent dit dat de 1,5m afstand zal worden gewaarborgd. De organisatie is in deze meewerkend en houdt zelf toezicht mede op de Covid-19 maatregelen. Er bestaat geen gevalideerde informatie betreffende openbare orde problemen in zijn algemeenheid.

2. Opdracht

2.1 Opdracht aan het SGB0

De gemeente en politie hebben als opdracht om tijdens maatregelen ten behoeve van het bestrijden van Covid-19, in samenwerking met de relevante partners,:

- Zich te prepareren voor een statische demonstratie van BLM op het stadhuisplein in Eindhoven en daarbij te zorgen:
 - Het mogelijk maken van een demonstratie en daarbij dit grondrecht te waarborgen, waarbij openbare orde niet wordt aangetast en de volksgezondheid geen extra risico's loopt;
 - Voor een veilig en ordelijk verloop van de demonstratie;
 - Zoveel als redelijkerwijs mogelijk de demonstratie te beschermen en te faciliteren;
 - De openbare orde te handhaven;
 - Te zorgen voor het zoveel mogelijk ongehinderd laten plaatsvinden van verkeersstromen;
 - Op te treden bij strafbare feiten;
 - Het voorkomen van maatschappelijke onrust en zo min mogelijk verstoring van het maatschappelijk verkeer in de nabijheid van de demonstratie;
 - Covid-19 maatregelen te handhaven.

3. Uitvoering

3.1 Operationele uitvoering

Er is gekozen voor een getrapte handhaving:

1. Handhaving door de organisatie zelf

De organisatie neemt zelf verantwoordelijkheid en maatregelen ten behoeve van de deelnemers. Gedurende de voorbereidingen heeft de organisatie zich coöperatief opgesteld ten opzichte van hun partners. De organisatie neemt in het kader van de voorbereiding ook zelf preventieve maatregelen om de geldende Covid-19 regels te borgen. Gedurende de demonstratie monitoren zij zelf en zullen zij ook zelf reactief optreden indien zij dat nodig achten.

2. Bestuurlijke handhaving

Dit vindt plaats door het bevoegd gezag (zie punt 3.7). Hierbij is vanuit de preventie contact gezocht met partners, waaronder de organisatie van de demonstratie en de politie. Gedurende de demonstratie vindt monitoring plaats op basis waarvan de afweging gemaakt kan worden om al dan niet over te gaan tot reactief optreden.

3. Handhaving door de politie

De organisatie heeft de politie / gemeente betrokken bij de voorbereidingen van de demonstratie. De politie is tijdens de demonstratie actief aan het monitoren en is voorbereid op reactief optreden. Er wordt gewerkt met een 2-ringenmodel (zie deeldraaiboek HOHA).

3.2 Beleidsuitgangspunten

1. Het politieoptreden is er op gericht de demonstratie op een onverstoorde, veilige en ontspannen sfeer te laten verlopen, waarbij niet meer overlast veroorzaakt dient te worden dan redelijkerwijs verwacht mag worden.
2. In de uitgangspositie zal de politie low profile aanwezig zijn. Daarbij zullen voornamelijk medewerkers worden ingezet die goed en open contact kunnen maken met de demonstranten en beschikken over soft skills. De politie werkt daarbij samen met de gemeente.
3. Het recht op demonstratie en vrije meningsuiting wordt gerespecteerd.
4. Uitgangspunt is om waar nodig de demonstranten te beschermen.
5. De politie handhaaft de openbare orde en is er op gericht om het plegen van strafbare feiten te voorkomen.
6. Bij incidenten wordt prioriteit gegeven aan het behoud of herstel van een veilige situatie c.q. de openbare orde boven eventuele strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde.
7. Het optreden van de politie dient zich te kenmerken door een de-escalierend karakter. De politie bewaakt de fysieke veiligheid van de demonstranten/omstanders en verleent hulp aan hen die dit behoeven.
8. Bij een optreden dient voortdurend de afweging gemaakt te worden tussen het beoogde doel en de eventuele effecten op de openbare orde. Het optreden kan eventueel tijdelijk worden uitgesteld, indien gevaar voor escalatie aanwezig is of indien door optreden de veiligheid van personeel of derden gevaar loopt.
9. De inzet van de politie is er op gericht gevaar voor het verkeer te voorkomen en de doorstroming op doorgaande wegen te waarborgen.

10. Tijdens de manifestatie wordt niet handhavend opgetreden tegen individuele overtredingen met betrekking tot COVID-maatregelen, zoals de 1,5 meter maatregel. Op het niet dragen van mondkapjes kan niet worden gehandhaafd, maar kan wel meegewogen worden in de afweging om de manifestatie te beëindigen.
11. Tegen personen die zich schuldig maken aan het plegen van een andere niet COVID-gerelateerde strafbare feiten wordt opgetreden. De wijze van optreden is afhankelijk van de situatie. Bij het verrichten van aanhoudingen wordt de ernst van de overtredingen afgewogen tegen de gevolgen voor de verdere handhaving van de openbare orde. Als onmiddellijke aanhouding niet mogelijk is of om moverende redenen uitgesteld dient te worden, wordt indien mogelijk ingezet op aanhouding op een later tijdstip.
12. De gemeente is primair verantwoordelijk voor het toezicht op de gemaakte afspraken met de organisator, waaronder de door de voorzitter van de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost aan de demonstratie gestelde voorwaarden ter voorkoming van wanordelijkheden, in het belang van het verkeer of ter bescherming van de gezondheid (inclusief Corona-maatregelen).
13. De politie ondersteunt de gemeente en de organisator bij het houden van toezicht op de naleving van de gemaakte afspraken en zal eventuele overtredingen daarvan melden bij de gemeente en de organisator.
14. De organisator van de demonstratie is primair verantwoordelijk voor de openbare orde, veiligheid en gezondheid op de aangewezen demonstratielocatie(s), in het bijzonder het naleven van de RIVM-richtlijnen betreffende het coronavirus waaronder het naleven van de 1,5 meter afstand tussen demonstranten onderling en tot andere mensen/omstanders. Bij het niet naleven van afspraken zal de organisator op zijn verantwoordelijkheden gewezen worden.
15. Tijdens de demonstratie kan de voorzitter van de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost aanwijzingen geven aan de demonstranten indien dit noodzakelijk is ter voorkoming van wanordelijkheden, in het belang van het verkeer of ter bescherming van de gezondheid. De voorzitter van de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost kan aan de demonstranten de opdracht geven de demonstratie onmiddellijk te beëindigen en uiteen te gaan wanneer dit noodzakelijk is ter voorkoming van wanordelijkheden, in het belang van het verkeer of ter bescherming van de gezondheid of (herhaaldelijk of massaal) in strijd wordt gehandeld met een voorschrift, beperking of aanwijzing.
16. De afweging tussen het belang van de vrijheid om te demonstreren enerzijds en eventuele gevolgen daarvan voor het verkeer, het risico op wanordelijkheden en de bescherming van de gezondheid anderzijds wordt gemaakt in de driehoek.
17. Als de toestroom van demonstranten naar een (aangewezen) locatie zodanig groot wordt, dat het maximum van 700 wordt bereikt en het niet verantwoord is om daar meer mensen naar toe te laten gaan, wordt hierover actief gecommuniceerd door de organisatie en de gemeente, middels sociale media en crowdcontrol maatregelen. Mensen worden dan opgeroepen om huiswaarts te keren.
18. Na afloop van de manifestatie worden deelnemers door de organisatie en gemeente actief gewezen op de looproutes. Indien gewenst treedt de politie ondersteunend op. De politie richt zich op risicogroepen die de binnenstad dreigen in te trekken. Hiermee voorkomen we groepen deelnemers na afloop van de manifestatie zich in de binnenstad vermengen met andere aanwezigen in de binnenstad die daarmee een verhoogd risico lopen.
19. Het politieoptreden heeft een gefaseerd en gedifferentieerd karakter. Bij ongeregelde hanteert de politie een opschalingsmodel waar proportionaliteit, subsidiariteit en de-escalatie centraal staan. Door de inzet van verschillende eenheden wordt geborgd dat de politie in verschillende fasen van escalatie effectief kan optreden. Daarbij zal de politie personen blijven aanspreken op hun gedrag en steeds trachten om de situatie terug te

brengen naar rust. Indien wanordelijkheden aanhouden dan wel grootschalig worden, kan uitsluitend na akkoord van de gezagsdriehoek de Mobiele Eenheid van de politie optreden.

20. Het uiten van onvrede en sentimenten mag; de vrijheid van meningsuiting en het recht tot vergadering en betoging (artikel 7 en 9 van de Grondwet) is een groot goed in onze democratische samenleving. Personen en partijen die hun mening willen uiten worden met respect benaderd en behandeld. Demonstranten worden binnen de daarvoor geldende juridische kaders de ruimte gegeven om hun mening te uiten.

Beëindiging of verplaatsing van een demonstratie kan alleen op basis van een opdracht of aanwijzing van de voorzitter van de Veiligheidsregio (Wet Openbare Manifestatie).

3.3 Tolerantiegrenzen

Onverminderd wettelijke (straf)bepalingen en lokale verordeningen, wordt onderstaand gedrag of handelen niet getolereerd en wordt door de politie opgetreden worden bij:

- Het (grootschalig) verstoren van de openbare orde voorafgaand aan, tijdens en na afloop van aangekondigde en onaangekondigde manifestaties.
- Het creëren of uitlokken van gevaar voor publiek.
- Het belemmeren van de politie en/of andere hulpverlenende instanties in de uitoefening van hun publieke taak alsmede het belemmeren van de aanwezige media, beveiligers, verkeersregelaars en vrijwilligers.
- Het met zich voeren en tonen van tekens, afbeeldingen en/of het uiten van teksten die beledigend, opruiend of discriminerend zijn. Niet alleen het bezit of tonen van afbeeldingen en teksten zelf is hier van belang maar ook het daadwerkelijke effect daarvan op de omgeving. In het bijzonder gaat het hier om teksten zoals: "ACAB" (All Cops Are Bastards). Gezien de achtergrond van deze demonstratie en het belang van de-escalatie wordt hiertegen enkel opgetreden mits, dit optreden naar inschatting van de politie, geen risico heeft voor het ordentelijke verloop van de demonstratie. Dit optreden zal zich in eerste aanleg richten op het aanspreken en inbeslagname van deze voorwerpen. Op de demonstratielocatie en directe omgeving wordt hiertegen niet opgetreden tenzij er grotere risico's ontstaan als optreden achterwege blijft.
- Het overtreden van gedraging genoemd in het VPT-protocol, zoals het bespugen van politiemedewerkers of andere overheidsfunctionarissen.
- Het dragen van gezicht bedekkende kleding of kledingstukken die het doel hebben om herkenning te voorkomen (bivakmutsen, helmen, shawls, e.d.) **en** dit aanleiding geeft tot wanordelijkheden (art. 2.1 APV en in bepaalde gevallen WetID).
- Het dreigen met of daadwerkelijk gebruik van geweld, het uiten van beledigende en/of discriminatoire uitlatingen. In het bijzonder geweld of dreiging met geweld (fysiek/verbaal) tegen personen met een publieke taak.
- Het bezit of gebruik van (geïmproviseerde of potentiële) slag-, stoot- en andere wapens, fakkels, vuurwerk of andere objecten die evident gericht zijn op het verstoren van de openbare orde of het politieoptreden te hinderen.
- De aanwezigheid van een persoon of personen waarvan op grond van feitelijkeheden of gedragingen zichtbaar of aantoonbaar is dat deze het evenement wil(len) bezoeken uitsluitend met het doel om het evenement, een demonstratie of de openbare orde te verstoren.
- De aanwezigheid van personen of groepen op of in de nabijheid van de locaties van eventuele demonstraties, waarbij het mogelijk is dat ze tegengestelde belangen hebben dan de demonstranten en waarbij de vrees voor verstoringen van de openbare orde bestaat.

- Het meevoeren en/of het gebruiken van drones door particulieren boven de manifestatie en boven aaneengesloten bebouwing (lees stad of dorp), havens, wegen, industriegebieden en mensenmassa's.
- Het in gevaar brengen of belemmeren van (de doorgang van) het verkeer.
- Het niet voldoen aan een bevel of vordering.
- Het overtreden van een eventueel uitgevaardigd noodbevel of noodverordening.

3.4 Bejegeningsprofiel

- **Dienstbaar en alert (detecteren):**
 - De politie is voor iedereen en stelt zich vriendelijk, duidelijk, neutraal en respectvol op. Personen en partijen die hun mening willen uiten worden met respect benaderd en behandeld.
 - Aan hen die dat willen wordt zoveel als mogelijk de ruimte geboden hun mening te uiten. Mensen die hun mening willen uiten dienen hierbij binnen de grenzen van de wet en de aanwijzingen van de burgemeester te blijven.
 - De politie-inzet rondom demonstraties is er primair op gericht om deze demonstraties zo goed mogelijk te laten verlopen. De opstelling van de politie is altijd neutraal.
- **Dialogoog:**
 - Het uitgangspunt is dat er zoveel mogelijk contact wordt gelegd met personen van wie verwacht wordt dat ze zullen gaan demonstreren en met hen afspraken te maken die passend zijn binnen de beleidsuitgangspunten en tolerantiegrenzen. Er dient hierbij rekening gehouden te worden met het gegeven dat het niet alleen de politie is die in contact staat met demonstranten maar vaak ook medewerkers van de gemeente of organisatoren van het evenement contact met demonstranten hebben.
- **De-escaleren:**
 - Als demonstranten zich niet houden aan de door de burgemeester gegeven aanwijzingen dan wel anderszins uit woord en/of gedrag blijkt dat verkeer en/of de openbare orde wordt verstoord (of dreigt te worden verstoord), wordt in eerste instantie ingezet op het voorkomen van escalatie. Hierbij zal aan de doelgroep duidelijk opdracht worden gegeven om het ongewenste gedrag onmiddellijk te doen stoppen.
- **Doorpakken:**
 - Tegen ordeverstoringen en andere strafbare feiten wordt adequaat en doortastend opgetreden. Indien de aanwijzingen niet worden opgevolgd, zal zoveel als mogelijk worden overgegaan tot aanhouding en indien de openbare orde zich daar niet tegen verzet, pas na afloop van de demonstratie. De demonstratie kan in opdracht van de burgemeester worden beëindigd.

Met uitzondering van de fase 'doorpakken' geldt bovenstaand bejegeningsprofiel ook voor de gemeentelijke collega's.

Geweldsbepalingen politieoptreden manifestatie 06 juni 2020 Eindhoven

De politie is bevoegd op grond van artikel 7 van de Politiewet 2012 om onder voorwaarden geweld aan te wenden. De aanwending van geweld is toegestaan als het doel niet op een andere manier kan worden bereikt (subsidiariteit) en als het aangewende geweld, ook voor wat betreft de daaraan verbonden risico's, in verhouding staat tot het te bereiken doel (proportioneel). Tevens dient de aanwending van het geweld zoveel mogelijk voorafgegaan te worden door een waarschuwing.

Het gezond verstand, de actie-intelligentie en de professionaliteit van de individuele politiemedewerker zijn de basis van ons optreden bij de manifestatie op 06 juni 2020.

Desondanks zijn een aantal specifieke geweldsbepalingen van toepassing:

- Het optreden van de politie is proactief en gericht op het voorkomen van de noodzaak om geweld aan te wenden. Dit gebeurt onder andere door de inzet van vredespolitie die opvallend gedrag in een vroeg stadium detecteren. Daarbij wordt voortdurend contact onderhouden en verbinding gemaakt met publiek en demonstranten, gericht op het voorkomen van escalaties.
- De politie doet er alles aan om geen geweld te gebruiken. Een eventuele geweldsaanwending behoort proportioneel te zijn en een relatie te hebben met het te bereiken doel, alsmede de grenzen van redelijkheid en gematigdheid niet te overschrijden.
- In het algemeen geldt dat, behoudens gevallen van noodweer, geweld alleen wordt aangewend in opdracht van de Taakcommandant, die ook bepaalt welk geweldsmiddel wordt gebruikt. Onder noodweer wordt tevens verstaan de noodzaak om direct geweld aan te wenden met als doel een heftig incident met gewonden of ernstige schade te voorkomen. Indien zelfstandig ingrijpen noodzakelijk is, wordt onverwijld de Taakcommandant in kennis gesteld.
- Het primaire doel van het politieoptreden is om rust en veiligheid te creëren. Als verwacht kan worden dat gebruik van (gewelds)bevoegdheden zal leiden tot escalatie, wordt dit voorgelegd aan de Gezagsdriehoek, tenzij direct optreden vereist is.
- Interventies zullen zoveel mogelijk beheerst ingezet worden, primair door gesprek of door het vormen van een afscherming. Indien partijen gescheiden dienen te worden of anderszins in beweging gebracht dienen te worden, gebeurt dat zo lang mogelijk door het met lichte drang begeleiden in de door de politie gewenste richting. Van de politie mag daarbij, binnen de aangegeven tolerantiegrenzen, enige weerbaarheid verwacht worden tegen verhoogde emoties onder demonstranten of publiek en tegen enig 'duwen en trekken' dat daar bij hoort. Het toebrengen van letsel aan politiemedewerkers (schoppen, slaan) of bespugen van politiemedewerkers wordt echter niet geaccepteerd. Ten aanzien van beledigingen en discriminatie van politiemedewerkers wordt dezelfde werkwijze toegepast als bij belediging/discriminatie van burgers onderling.
- Zoals hiervoor al is vermeld, dient de aanwending van geweld zo mogelijk voorafgegaan te worden door een waarschuwing. Indien het een groep personen betreft waartegen met geweld zal worden opgetreden, dient op luide en niet mis te verstane wijze driemaal te worden gewaarschuwd en wel met de tekst: "Hier spreekt de politie, verwijdt u, of geweld zal worden gebruikt". Zoveel mogelijk dienen de vorderingen tijdens de actie herhaald te worden om ook nieuwsgierige omstanders te wijzen op de risico's die zij lopen als men zich binnen het actiegebied blijft ophouden.

- Indien geweld is gebruikt, dienen de aanleiding voor het gebruik van het geweld, het geweld dat gebruikt is en de gevolgen van de geweldsaanwending conform ambtsinstructie gemeld te worden. Als het geweld is aangewend onder leiding van een meerdere, draagt deze zorg voor deze melding.
- Na aanwending van noodzakelijk geweld wordt zo snel mogelijk gede-escaleerd naar een lager niveau in de geweldspiraal, bijvoorbeeld door de eenheden die geweld hebben aangewend terug te trekken of door de inzet van eenheden vredesdetachement.
- Ingevolge artikel 6 van de Ambtsinstructie is inzet van de Mobiele Eenheid (ME), waaronder begrepen het optreden van aanhoudingseenheden, verkenningsseenheden, beredenen, hondengeleiders, slechts geoorloofd na toestemming van het bevoegd gezag. Bij dit voorzienbaar grootschalig optreden dient voorafgaand op de inzet van de eenheden Mobiele Eenheid toestemming worden gegeven vanuit de gezagsdriehoek.

3.5 Taken en verantwoordelijkheden AC

De Algemeen Commandant (AC) geeft leiding aan de hoofden binnen de SGBO. De AC voert het bevel over en is verantwoordelijk voor het monodisciplinaire politieoptreden aangaande risico's op operationeel, personeel, bestuurlijk en/of politiek niveau en daarmee de zorg, aandacht en verantwoordelijkheid van de Korpschef/Politiechef raken.

3.6 Taken en verantwoordelijkheden commando's

De draaiboeken van de commando's zijn als bijlage toegevoegd aan dit document. Dit betreft de draaiboeken van:

- HIN;
- HON;
- HOHA;
- HHN;
- HMOB;
- HOPS;
- HCOM.

3.7 Bevoegd gezag

Optreden door politie vindt altijd plaats onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag. Zowel de burgemeester als de (Hoofd)officier van justitie kunnen de politie in aanvulling op de algemene uitgangspunten, nadere aanwijzingen geven. Afstemming en het maken van afspraken in driehoeksverband is hierbij essentieel. Gedurende de demonstratie zit de driehoek fysiek bijeen.

Burgemeester

De burgemeester is belast met de handhaving van de openbare orde (art. 12 Gemeentewet) en beschikt hiertoe over bevoegdheden die zijn belegd in o.a. de Gemeentewet, de Politiewet en de Wet Openbare Manifestaties. Naast het gebruik van reguliere bevoegdheden geeft de wet de burgemeester ook noodbevoegdheden. De burgemeester kan in deze als zijnde bij (een ernstige vrees voor) verstoring van de openbare orde bevelen geven die noodzakelijk zijn voor handhaving van de openbare orde. In art. 11 van de Politiewet 2012 is bepaald dat de politie onder gezag van de burgemeester optreedt bij de

handhaving van de openbare orde; de grondslag voor het politieoptreden staat in art. 3 van de Politiewet 2012. In geval van verstoring van de openbare orde treedt de politie niet op dan na opdracht van de burgemeester, tenzij de veiligheid acuut in gevaar is. De burgemeester wordt dan zo snel mogelijk na optreden geïnformeerd.

Voorzitter Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

De voorzitter van de veiligheidsregio Brabant-Zuidoost in het kader van de noodverordening Covid-19 bevoegd gezag.

Openbaar Ministerie c.q. de (Hoofd) officier van justitie

De officier van justitie is belast met de opsporing en vervolging van strafbare feiten (handhaving rechtsorde). Indien zich bij openbare orde verstoringen strafbare feiten voordoen, is het Openbaar Ministerie verantwoordelijk voor de opsporing en vervolging hiervan. Voor het strafrechtelijk handhaven van de rechtsorde valt de politie KMar onder het gezag van de officier van justitie. De politie voert de taken die zij hebben in het kader van het voorkomen, beëindigen en opsporen van strafbare feiten uit onder regie, gezag en verantwoordelijkheid van het Openbaar Ministerie.